

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXLVII. ad annum CCCCI.

Parisiis, 1644

Epistola Eivsdem Concilii Ad Gratianvm Et Valentinianvm & Theodosium
imperatores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15256

conuenire, debitam præfentes excepere sententiam, super impietate conuicti. Valet. Incolumes vos & florentissimos Deus noster tueatur omnipotens, domini fratres dilectissimi. Amen.

EPISTOLA EIVSDEM CONCILII
AD GRATIANVM ET VALENTINIANVM
& Theodosium imperatores.

*Imperatoribus clementissimis, & Christianis beatissimisque principibus, Gratiano, & Valentiano & Theodosio
sanctum Concilium, quod conuenit Aquileiæ.*

BENEDICTVS Deus pater Domini nostri Iesu Christi, qui vobis Romanum imperium dedit, & benedictus Dominus noster Iesus Christus vnigenitus Dei filius, qui regnum vestrum sua pietate custodit, apud quem gratias agimus vobis, clementissimi principes, quod & fidei vestræ studium probauistis, qui ad remouendas altercationes congregare studuistis sacerdotale Concilium, & episcopis dignatione vestra honorificentiam referuastis, vt nemo deesset volens, nemo cogeretur inuitus. Iraque iuxta mansuetudinis vestræ statuta conuenimus sine inuidia multitudinis, & cum affectu disceptationis, nec vlli de hæreticis episcopi sunt reperti, nisi Palladius ac Secundianus, homines vetustæ perfidiæ, propter quos congregari Concilium postulabant, de extrema parte orbis Romani. Ecce nullus senectutis annis grauatus, cuius vel sola esset reuerenda canicies, de vltimo sinu maris Oceani venire compulsus est, & Concilio nihil defuit. Nullus debile corpus trahens, ieiuniorum stipendiis oneratum, itineris est coactus iniuria, fortitudinis amissæ damna deflere. Nullus postremo pauperiem, in sacerdotibus gloriosam, subsidio veniendi destitutus ingemuit. Vnde completum in te est, clementissime principum Gratiane, quod scriptura diuina laudauit: *Beatus qui intelligit super egenum & pauperem.* Quam graue autem, si propter duos in fide cariosos, toto in orbe essent ecclesiæ sacerdotibus destituta? Qui etiam si venire propter prolixitatem itineris nequiuerunt, tamen omnes prope ex omnibus prouinciis occidentalibus, missis adfuerunt legatis, & alterca-

tionibus evidentibus id se tenere, quod nos asserimus, & in tractatu Nicæni congruere Concilii designarunt, * subiecta declarant. * Vbi ergo nunc pro vestro imperio concinnunt vota populorum, nec tamen arbitrio vestro asserores fidei defuerunt. Nam licet euidentia essent præcepta maiorum, a quibus impium est & sacrilegum deuiare, tamen disceptandi attulimus facultatem. Ac primum principium ipsum obortæ discussimus quæstionis, atque Arii epistolam putauimus esse recitandam, qui auctor Arianae hæresis inuenitur. Vnde & nomen hæresis accepit, euidelicet gratia, vt quoniam Arianos se negare consueuerant, Arii blasphemiam aut incusando damnarent, aut astruendo defenderent, aut certe non recusarent nomen eius, cuius impietatem perfidiamque sequerentur. Sed quia auctorem suum nec damnare poterant, nec probare, cum ipsi ad disceptandum ante triduum prouocassent, locoque & tempore constituto, non expectata conuentione prodissent: subito qui dixerant se, quia Christiani essent, facile probaturos, quod nos libenter accepimus, & optauimus vt probarent, refugere congressum illico, & disceptationem declinare cœperunt. Multus tamen nobis cum his sermo fuit: propositæ diuinæ in medio scripturæ: disceptandi, de primo ortu diei in horam septimam, copia data, delata patientia. Atque vtinam pauca dixissent, vel certe quæ audiuius, possemus abolere. Nam cum sacrilegis vocibus (cum Arius solum Patrem sempiternum, solum bonum, solum verum Deum, solum immortalitatem habentem, solum sapientem, solum potentem dicendo, expertem eorum filium, impia commotione voluisset intelligi) isti Arium potius sequi, quam sempiternum Deum Dei filium, & verum Deum, & bonum Deum, & sapientem, & potentem, & immortalitatem habentem, voluerunt fateri, multas horas frustra consumpsimus. Crescebat illorum impietas, nec corrigi villo poterat modo. Denique cum viderent se Arii epistolæ sacrilegiis perurgeri, quam ideo subdidimus, vt etiam vestra clementia perhorresceret; resilientes de media epistola, electionem petierunt, vt eorum propositis responderemus: quamquam non esset ordinis neque rationis, vt proposita interromperemus; responsumque esse

ANNO
 CHRISTI
 381.

esset a nobis, vt damnarent Arii impietates, & de quibus
 vellent, ordine locoque seruato, eorum intentionibus
 responderemus; tamen acquieuimus præpostera voluntati.
 Ibi tamen euangelii scripta falsantes, proposuerunt
 nobis, dixisse Dominum: *Qui me misit, maior me est: cum*
 aliter scriptum doceat series scripturarum. Redarguti de
 falsitate sunt, vt faterentur, nec tamen ratione correcti.
 Nam cum diceremus, secundum carnis susceptionem mi-
 norem Patre suo Filium dici, secundum diuinitatem au-
 tem pro testimoniis scripturarum parem & æqualem pro-
 bari, nec posse ibi esse discretionis gradus alicuius, aut
 magnitudinis, vbi esset vnitas potestatis: non solum illi
 noluerunt emendare errorem, sed etiam vefaniam augere
 cœperunt, vt & subiectum secundum diuinitatem dice-
 rent, quasi vlla Dei secundum diuinitatem possit esse
 subiectio. Mortem denique non ad sacramentum nostræ
 salutis, sed ad infirmitatem quamdam diuinitatis referunt.
 Horremus, clementissimi principes, tam dira sacrilegia,
 prauosque doctores; & ne vltius populos deciperent,
 quos tenebant, sacerdotio putauimus abdicandos. Ne-
 que enim dignum est, vt sacerdotium eius sibi vendicent,
 quem negauerunt. Vestram fidem, vestram gloriam de-
 precamur, vt reuerentiam imperii vestri deferatis aucto-
 ri, censatisque impietatis assertores & adulteros verita-
 tis, datis apicibus clementiæ vestræ ad iudicia competen-
 tia, ab ecclesiæ arcibus esse liminibus, vt in damnato-
 rum locum per nostræ paruitatis legatos, sancti subrogen-
 tur sacerdotes. Attalum quoque presbyterum de præua-
 ricatione confessum, & palam sacrilegiis inhærentem, par-
 sententia comprehendat. Nam quid de magistro eius Va-
 lente dicemus? qui cum esset proximus, declinauit sacer-
 dotale Concilium, ne euersæ patriæ, perditorumque ci-
 uium causas præstare sacerdotibus cogeretur, qui etiam
 * torquem (vt asseritur) & * brachialis impietate Gothi-
 ca profanatus, more indutus gentilium, ausus sit in pro-
 spectum exercitus prodire Romani. Quod sine dubio
 non solum in sacerdote sacrilegium, sed etiam in quo-
 cumque Christiano abhorret more Romano; nisi forte
 sic solent idololatræ sacerdotes prodire Gothorum. Mo-
 ueat pietatem vestram sacerdotale nomen, quod ille sa-

Ioan. 14.
 Heretici
 scripturas
 deprauant.

Ariani epi-
 scopi inter-
 dum tor-
 quati inec-
 dere sole-
 bant.

* for. tor-
 quatus
 * for. brac-
 catus

crilegus infamat, qui etiam suorum vocibus, qui tamen superesse possunt, nefandi sceleris arguitur. Certe domum repetat suam, non contamineat florentissimas Italiae ciuitates, qui nunc illicitis ordinationibus consimiles sibi sociat sibi, & seminarium quarit suae impietatis atque perfidiae per quosque * perditos, *delinqueret*, qui episcopus esse nec coepit. Nam primo Petauione superpositus fuerat sancto viro Marco admirabilis memoriae * sacerdos: & postea quam deformiter deiectus a plebe est, qui Petauione esse non potuit, is nunc Mediolani post euerisionem patriae (ne dicamus prodicionem) * inquietauit. Super omnibus igitur pietas vestra consolari dignetur, ne obtemperantes vestrae tranquillitatis statutis, frustra conuenisse videamur. Non solum enim cauendum est, ne nostra, sed etiam vestra decreta infamentur. Petimus igitur, ut legatos Concilii sanctos viros aequae clementiae vestrae audire dignetur, & cum effectu eorum quae poscimus, maturius redire praecipiat, ut mercedem accipiat a Domino Deo Christo, cuius ecclesias ab omni sacrilegorum labe purgastis. Photinianos quoque, quos & superiori lege censuistis, nullos facere debere conuentus, & eam quae de Concilio sacerdotum data est congregando, remouistis, petimus, ut quoniam in Sirmiensis oppido adhuc conuentus tentare cognouimus, clementiae vestrae, interdicta etiam nunc coitione, reuerentiam primum ecclesiae catholicae, deinde etiam legibus vestris deferre iubebatis, ut & vos, Deo praestante, triumphetis, qui paci ecclesiarum quietique consulitis.

NOTÆ.

Aquileia
qualis &
vnde dicta.

* *Aquileiense.*] Aquileia vrbs Carnorum metropolis, ab aquis legendis sic dicta, habet iuxta praeterfluentem Timauum. A Plinio in decima Italiae regione ponitur, fuitque olim colonia Romanorum potens admodum; sed ab Hunnis Attilae ductu euerfa & diruta est, ita ut vix vlla extent vrbs indicia: nec quidquam insigne habet, praeter verustum & ruinosum templum, cuius canonici ob caeli intemperiem & adiacentes paludes vix trimestri spatio, suo illic officio fungi possunt. Vide Plin. lib. 3. cap. 18. Strabonem lib. 5.

Causa Con-
cili.

b *Concilium.*] Cum Ariani patrocinio Iustinae Augustae Valentiniani senioris imperatoris coniugis freti, Ambrosio reluctante, frustra Arianum quemdam in sedem Sirmiensem intrudere conati fuissent, Gratianum imperatorem anno Christi 380. Sirmium venientem,

Palladius &
Secundia-
nus ad hæ-